

«ԼԻՃՔՎԱԶ» ՓԲԸ

Տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորի եզրակացություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

Մեպտեմբեր 2023
Երևան

«ԼԻՃՔՎԱԶ» ՓԲԸ

Տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորի եզրակացություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Բովանդակություն

3	Անկախ աուդիտորի եզրակացություն
6	Համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
7	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
8	Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
9	Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
10	Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունների ցանկ
11	Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Մայր կազմակերպության գտնվելու վայրը՝

Հայաստանի Հանրապետություն

Իրավական ձևը՝

Փակ Բաժնետիրական ընկերություն

Հիմնական գործունեության նկարագիրը՝

Ոսկի պարունակող հանքաքարի
արդյունահանում, մշակում և վաճառք

Տնօրեն՝

Սասուն Ավետիսյան

ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ներկայացվում է «Լիճքվագ» ՓԲԸ բաժնետերերին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Լիճքվագ» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը 2022թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության “Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար” բաժնում:

Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀՄԷՄԽ կանոնների: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման լիազոր անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խաղախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Ընկերությունը լուծարելու կամ Ընկերության գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման լիազոր անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում, և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
- ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի հաշվետվությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր հաշվետվության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ընկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառում:

- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

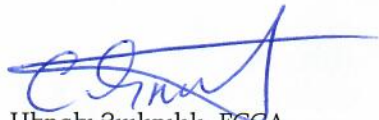
Ղեկավարությանը, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

«Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ

Վահագն Սահակյան, FCCA
Տնօրեն

28 սեպտեմբերի 2023թ.
Երևան

Սերգեյ Ցակովկի, FCCA
Առաջադրանքի ղեկավար

«Լիճքվազ» ՓԲԸ
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների վերաբերյալ

	Ծան.	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Հասույթ	5	6,205,243	8,909,672
Վաճառքի ինքնարժեք	6	(4,111,731)	(4,289,894)
Համախառն շահույթ		2,093,512	4,619,778
Այլ եկամուտ		41,294	24,309
Վարչական ծախսեր	7	(514,862)	(400,839)
Իրացման ծախսեր	8	(2,483)	(3,122)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(78,908)	(18,143)
Գործառնական շահույթ		1,538,553	4,221,983
Ֆինանսական եկամուտ	10	9,174	491
Ֆինանսական ծախսեր	10	(317,508)	(369,086)
Այլ օգուտ, զուտ	11	489,174	106,762
Շահույթ մինչև հարկումը		1,719,393	3,960,150
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(406,468)	(802,021)
Տարվա շահույթ		1,312,925	3,158,129
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		1,312,925	3,158,129

6-ից 44-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են Ընկերության ղեկավարության կողմից 2023թ. սեպտեմբերի 28-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Սասուն Ավետիսյան
 Տնօրեն

Սարգիս Բարբիսյան
 Գլխավոր հաշվապահ-Փորձագետ

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծնթ.	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ակտիվներ			
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	13	1,749,031	941,797
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	14	742,090	5,544,252
Դրամական միջոցներ	15	378	5,074
		2,491,499	6,491,123
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	16	8,654,473	7,555,890
Ոչ նյութական ակտիվներ		32,539	24,303
Ակտիվի օգտագործման իրավունք	17	86,190	43,250
Ոչ ընթացիկ կանխավճարներ		-	392
Այլ ակտիվներ		3,957	3,732
		8,777,159	7,627,567
Ընդամենը ակտիվներ		11,268,658	14,118,690
Պարտավորություններ			
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	18	3,635,227	4,836,625
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	19	1,771,901	4,257,272
Շահութահարկի գծով պարտավորություն		336,060	807,543
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	17	26,350	16,139
		9,917,579	9,917,579
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	12	103,055	151,883
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	17	67,755	33,843
		170,810	185,726
Ընդամենը պարտավորություններ		5,940,348	10,103,305
Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ		620,032	620,032
Կուտակված շահույթ		4,708,278	3,395,353
Ընդամենը սեփական կապիտալ	20	5,328,310	4,015,385
Ընդամենը պարտավորություններ և կապիտալ		11,268,658	14,118,690

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

		2022	2021
	Ծան .	հազար դրամ	հազար դրամ
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Հաճախորդներից ստացված դրամական միջոցներ		12,992,499	6,416,101
Այլ մուտքեր		20,068	1,850
Վճարում մատակարարներին		(5,444,602)	(2,581,293)
Շահութահարկի վճարում		(1,160,984)	-
Հարկերի վճարում		(3,208,779)	(1,095,011)
Աշխատավարձի վճարում		(434,733)	(257,731)
Այլ ելքեր		(54,725)	(5,705)
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր		2,708,744	2,478,211
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր			
Ոչ ընթացիկ ակտիվների ձեռքբերման գծով ելքեր		(1,331,857)	(1,466,679)
Տրված փոխառության վերադարձ		-	106,000
Փոխառության տրամադրում	18	(80,370)	(106,000)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր		(1,412,227)	(1,466,679)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր			
Փոխառության ստացում	18	816,932	-
Փոխառության մարում	18	(2,078,190)	(1,300,844)
Վարձակալական պարտավորության մայր գումարի մարում	18	(17,108)	(8,752)
Վարձակալական պարտավորության տոկոսի մարումներ	18	(6,885)	(5,872)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր		(1,285,251)	(1,315,468)
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր		11,266	(303,936)
Արտաբյուջի փոխարժեքային տարբերություններ դրամական միջոցների գծով		(15,962)	(523)
Դրամական միջոցներ տարեկզբի դրությամբ		5,074	309,533
Դրամական միջոցներ տարեվերջի դրությամբ	15	378	5,074

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

	Կանոնադրական կապիտալ	Կուտակված շահույթ/ (վնաս)	Ընդամենը
	հազ.դրամ	հազ.դրամ	հազ.դրամ
Մնացորդ 1 հունվարի 2022	620,032	3,395,353	4,015,385
<i>Տարվա համապարփակ արդյունք</i>			
Տարվա շահույթ	-	1,312,925	1,312,925
Մնացորդ 31 դեկտեմբերի 2022	620,032	4,708,278	5,328,310
	հազ.դրամ	հազ.դրամ	հազ.դրամ
Մնացորդ 1 հունվարի 2021	620,032	237,224	857,256
<i>Տարվա համապարփակ արդյունք</i>			
Տարվա շահույթ	-	3,158,129	3,158,129
Մնացորդ 31 դեկտեմբերի 2021	620,032	3,395,353	4,015,385

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Բովանդակություն

1.	Ընկերության մասին	11
2.	Պատրաստման հիմքերը	12
3.	Նշանակալի հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ.....	14
4.	Ֆինանսական գործիքներ՝ ռիսկերի կառավարում	16
5.	Հասույթ	22
6.	Վաճառքի ինքնարժեք.....	23
7.	Վարչական ծախսեր.....	23
8.	Իրացման ծախսեր.....	23
9.	Այլ գործառնական ծախսեր	24
10.	Ֆինանսական եկամուտ և ֆինանսական ծախսեր	24
11.	Այլ օգուտ, զուտ	24
12.	Շահութահարկի գծով ծախս.....	24
13.	Պաշարներ	26
14.	Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	26
15.	Դրամական միջոցներ.....	27
16.	Հիմնական միջոցներ.....	28
17.	Ակտիվի օգտագործման իրավունք և վարձակալական վճարներ.....	29
18.	Վարկեր և փոխառություններ	30
19.	Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր.....	31
20.	Կապիտալ	32
21.	Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	32
22.	Պայմանական պարտավորություններ	33
23.	Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցող դեպքեր.....	34
24.	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն	34
	Հավելված Ա. Իրական արժեքի չափման բացահայտումներ	44

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

---

1. Ընկերության մասին

«Լիճքվագ» ՓԲԸ-ն Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված և գործող փակ բաժնետիրական ընկերություն է: Ընկերությունը գրանցվել է 2010թ. նոյեմբերի 12-ին:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը ոսկով, պղնձով, արծաթով հարուստ հանքաքարի արդյունահանումն է: Պատրաստի արտադրանքը վաճառվում է ոսկու խտանյութի տեսքով: Ընկերության գործունեությունը կարգավորվում է Ընկերության և ՀՀ Էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության միջև կնքված Ընդերքօգտագործման պայմանագրերով (22 Նոյեմբեր 2012թ., N ՊՎ-293): Սույն պայմանագրերի համաձայն՝ Ընկերության գործունեությունը արտոնված է մինչև 2036 թվականը:

Ընկերության 100% բաժնեմասերը պատկանում են «Էյջիարսի Արմենիան Գոլդ Բիսութս Քորպորեյշն» ՍՊԸ-ին (գրանցված է Հայաստանի Հանրապետությունում):

Վերջնական վերահսկող կողմ է հանդիսանում պարոն Սասուն Ավետիսյանը: Կապակցված կողմերի հետ գործարքները ներկայացված են ծան. 21-ում:

Ընկերության աշխատողների միջին թվաքանակը 2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում էր 77 մարդ (2021՝ 63 աշխատող):

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Անդրանիկի 56 շենք, բնակարան 10:

Գործարար միջավայր

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Ընկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն ենթակա են տարբեր մեկնաբանությունների և հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են ղեկավարության գնահատականը Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության վերաբերյալ: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2022թ. փետրվարի 24-ին Ռուսաստանը ռազմական գործողություններ սկսեց Ուկրաինայի դեմ: Ռուսաստանին դիմագրավելու նպատակով, ԵՄ-ն, ԱՄՆ-ն և աշխարհի շատ երկրներ տնտեսական և քաղաքական պատժամիջոցներ են հայտարարել և կիրառում: Հակամարտությունը ազդում է ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական ակտիվության, այլև համաշխարհային տնտեսության վրա:

Պատժամիջոցների արդյունքում աշխարհի շատ երկրներում հումքային և պարենային ապրանքների գներն աճել են, խախտվել են ռեսուրսների մատակարարման հաստատված կապերը, դիտվում է գնաճի ազդեցություն գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

Հայաստանի տնտեսությունը հաջողությամբ դիմակայել է համաշխարհային տնտեսական ցնցումներին և մինչև 2022 թվականը կարողացել է գրանցել տպավորիչ մակրոտնտեսական ցուցանիշներ, հիմնականում՝ զբոսաշրջություն՝ Հայաստան տեղափոխվելու և դրամական փոխանցումների զգալի աճի շնորհիվ:

Հայաստանի տնտեսությունը հաջողությամբ դիմակայել է համաշխարհային տնտեսական ցնցումներին և կարողացել է 2022թ-ին գրանցել տպավորիչ մակրոտնտեսական ցուցանիշներ՝ հիմնականում զբոսաշրջության, մի շարք ընկերությունների Հայաստան տեղափոխվելու և դրամական փոխանցումների նշանակալի աճի շնորհիվ: Նշված բոլոր գործոնները հանգեցրել են ՀՆԱ-ի 12.6% աճի 2022թ-ին, ինչը զգալիորեն ավելի բարձր է, քան ակնկալվում էր տարեսկզբին:

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Արժույթի միջազգային հիմնադրամի (ԱՄՀ) ուսումնասիրության համաձայն՝ տնտեսության վերականգնումը կշարունակվի: Կառավարությունը կանխատեսում է 7% աճ 2023թ-ին: Կառավարության 2021-2026թթ. տնտեսական ծրագիրը նպատակ ունի խթանել արտահանմանը միտված և ներդրումների վրա հիմնված աճի մոդելը լայնածավալ բարեփոխումների միջոցով: «Standard & Poor's» վարկանիշային գործակալությունը 2022թ. հոկտեմբերի 24-ին Հայաստանին շնորհել է B+ վարկանիշ՝ կայուն հեռանկարով: «Fitch» վարկա-նիշային գործակալությունը 2023թ. փետրվարի 10-ին Հայաստանին շնորհել է B+ վարկանիշ՝ դրական հեռանկարով: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

Այսպիսի գործառնական միջավայրն էական ազդեցություն ունի Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա: Ընկերությունը ձեռնարկում է անհրաժեշտ միջոցառումներ Ընկերության գործունեության կայունությունն ապահովելու նպատակով, այդուհանդերձ, ելնելով իրադարձությունների զարգացման անկանխատեսելիությունից՝ Ղեկավարությունը հնարավորություն չունի արժանահավատ գնահատական տալ, թե նման հանգամանքները ինչ ազդեցություն կունենան Ընկերության հետագա տարիների ֆինանսական վիճակի վրա:

2. Պատրաստման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների, հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների (ՀՀՄՄ) և դրանց մեկնաբանությունների (հավաքականորեն՝ ՖՀՄՄ-ներ) պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար որդեգրված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները ներկայացված են Ծանոթագրություն 24-ում: Դրանք հետևողականորեն կիրառվել են ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար, եթե այլ բան նշված չէ:

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը հանդիսանում է նաև գործառնական արժույթը: Գումարային արժեքները կլորացվել են հազարներով, եթե այլ բան նշված չէ:

ՖՀՄՄ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս անհրաժեշտ է կատարել հաշվապահական հաշվառման նշանակալի գնահատումներ և դատողություններ: Վերջիններիս կիրառման ոլորտները և ազդեցությունը բացահայտված են Ծանոթագրություն 3-ում:

Չափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են պատմական արժեքի հիման վրա, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որը չափվել է իրական արժեքով:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

ա. 2022թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտած նոր ստանդարտներ, մեկնաբանություններ և փոփոխություններ:

ՖՀՄՄ տարեկան բարեփոխումներ 2018-2020. 2020 թվականի մայիսին ՀՀՄՄԽ թողարկեց նվազ կարևորության փոփոխություններ ՖՀՄՄ 1. «Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների առաջին անգամ որդեգրում», ՖՀՄՄ 9. «Ֆինանսական գործիքներ», ՀՀՄՄ 41 «Գյուղատնտեսություն» ստանդարտներին և ՖՀՄՄ 16 «Վարձակալություններ» ստանդարտին ուղեկցող ցուցադրական օրինակներում

ՀՀՄՍ 37 «Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ» (Փոփոխություն – Անբարենպաստ պայմանագրեր – Պայմանագիրը կատարելու ծախսեր). 2020 թվականի մայիսին ՀՀՄՍԽ թողարկեց ՀՀՄՍ 37-ի լրացումներ՝ ավելացնելով 68A պարագրաֆը՝ պայմանագիրը որպես անբարենպաստ պայմանագիր ճանաչելիս գնահատման ընթացքում ներառվող ծախսերը որոշակիացնելու նպատակով: Ակնկալվում է, որ այս փոփոխությունների արդյունքում ավելի մեծ քանակությամբ պայմանագրեր կհամարվեն անբարենպաստ, քանի որ փոփոխությունները ընդլայնում են այն ծախսերի շրջանակը որոնք ներառվում են անբարենպաստ պայմանագրերի գնահատման մեջ:

ՀՀՄՍ 16 Հիմնական միջոցներ (Փոփոխություն – Նախքան նպատակային նշանակությամբ օգտագործում ստացվող մուտքեր). 2020 թվականի մայիսին ՀՀՄՍԽ թողարկեց ՀՀՄՍ 16 փոփոխություններ, որոնք արգելում են ընկերություններին ակտիվը օգտագործման նախապատրաստելու ընթացքում ստացվող մուտքերի նվազեցումը համապատասխան հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքից: Փոխարենը, ընկերությունները պետք է ճանաչեն համապատասխան մուտքերը վաճառքներից և դրանց վերաբերվող ծախսերը եկամուտների և ծախսերի կազմում և ոչ թե նվազեցնեն գույքի սկզբնական արժեքից:

բ. Հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող ՖՀՄՍ-ների նոր ստանդարտներ և փոփոխություններ

ՖՀՄՍ 17 Ապահովագրական պայմանագրեր: ՖՀՄՍ 17 ներկայացրեց ապահովագրական պայմանագրերի հաշվառման միջազգայնորեն հետևողական մոտեցում: Նախքան ՖՀՄՍ 17 ամբողջ աշխարհով առկա էին նշանակալի տարբերություններ, որոնք կապված էին ապահովագրական պայմանագրերի հաշվառման և բացահայտումների հետ, քանի որ ՖՀՄՍ 4 թույլատրում էր նախքինում կիրառվող բազմաթիվ (ոչ ՖՀՄՍ) մոտեցումների կիրառման շարունակություն: ՖՀՄՍ 17-ի կիրառման արդյունքում նշանակալի փոփոխություններ կպահանջվեն բազմաթիվ ապահովագրական ընկերությունների համար, առաջ քաշելով գոյություն ունեցող համակարգերի և ընթացակարգերի ճշգրտումներ: Նոր ստանդարտը դիտարկում է ապահովագրական պայմանագրերը որպես ֆինանսական գործիքի և ծառայության մատուցման պայմանագրերի, որոնց զգալի մասը ժամանակահատվածի ընթացքում էապես փոփոխվող հասույթ է գեներացնում համադրություն: Այսպիսով այն հետևյալ մոտեցումներն է որդեգրում.

- Միաձուլում է ապագա դրամական հոսքերի ներկա չափումը շահույթը պայմանագրով մատուցվող ծառայությունների մատուցման ժամանակի ընթացքում ճանաչման հետ
- Ներկայացնում է ապահովագրական ծառայությունների արդյունքների (ներառյալ ապահովագրական հասույթը) տարանջատումը ապահովագրության ֆինանսական եկամուտներից և ծախսերից, և
- Պահանջում է կազմակերպությունից կատարել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրություն յուրաքանչյուր պորտֆելի մասով առ այն, թե ճանաչել արդյոք ապահովագրության ֆինանսական եկամուտները և ծախսերը ամբողջությամբ եկամտի և ծախսերի կազմում, թե որոշները ճանաչել այլ համապարփակ արդյունքի կազմում: ՖՀՄՍ 17 թողարկումից հետո կատարվել են փոփոխություններ և կիրառման ժամկետի հետաձգումներ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումներ (ՀՀՄՍ 1 և ՖՀՄՍ Գործնական Հայտարարության 2 փոփոխություն): 2021 թվականի փետրվարին ՀՀՄՍԽ թողարկեց ՀՀՄՍ 1 փոփոխություն, որը փոփոխեց հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերբերվող բացահայտման պահանջները «*Նշանակալի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունից» «հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ էական տեղեկատվության»:* Փոփոխությունները պարունակում են ուղեցույց այն մասին, թե որ դեպքերում է, որ հաշվապահական հաշվառման վերաբերյալ տեղեկատվությունը հավանական է, որ կդիտարկվի էական: ՀՀՄՍ 1 փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2023 թվականի հունվարի 1-ին կամ ավելի ուշ սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Թույլատրվում է նաև վաղ կիրառումը: Քանի որ ՖՀՄՍ Գործառնական հայտարարությունները ոչ պարտադիր ուղեցույցներ են, ՖՀՄՍ գործնական հայտարարություն 2-ի համար ուժի մեջ մտնելու պարտադիր ամսաթիվ սահմանված չէ:

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՄ 8 փոփոխություն): 2021 թվականի փետրվարին ՀՀՄՄ թողարկեց ՀՀՄՄ 8 փոփոխություն, որի միջոցով ՀՀՄՄ 8-ում ավելացվեց հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանումը: Փոփոխությունները պարզաբանեցին նաև, որ մուտքային տվյալների և չափման մեթոդների փոփոխությունները նույնպես համարվում են հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխություն, բացառությամբ այն դեպքերի երբ դրանք հանդիսանում են նախորդ տարիների սխալի ուղղման արդյունք:

Վարձակալության գծով պարտավորություն «Վաճառք և հետագա վարձակալության» դեպքում (ՖՀՄՄ 16 փոփոխություն): ՖՀՄՄ մեկնաբանությունների կոմիտեն 2020 թվականի հունիսին թողարկել է օրակարգային որոշում՝ Վաճառք և հետագա վարձակալություն փոփոխական վճարների պարագայում: Այս խնդիրը հասցեագրվել է ՀՀՄՄ մի քանի առումներով: ՀՀՄՄ-ն թողարկել է վերջնական փոփոխությունները 2022 թվականի սեպտեմբերին: Փոփոխությունները պահանջում են վաճառող-վարձակալից որոշել «վարձակալության վճարները» կամ «վերանայված վարձակալության վճարները» այնպես, որ վաճառող-վարձակալը չճանաչի որևիցե օգուտ/վնաս, որը վերաբերվում է իր կողմից պահպանվող օգտագործման իրավունքին:

ՀՀՄՄ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» (Փոփոխություն – Պարտավորությունների՝ որպես ընթացիկ կամ ոչ-ընթացիկ ներկայացում): 2020 թվականի հունվարին ՀՀՄՄ թողարկեց ՀՀՄՄ 1 պարտավորությունների՝ որպես ընթացիկ կամ ոչ-ընթացիկ դասակարգում փոփոխությունը, որը հետագայում մասամբ փոփոխվեց 2022 թվականի հոկտեմբերին թողարկված «Սահմանափակող դրույթներով (կովենանտներով) ոչ-ընթացիկ պարտավորություններ» փոփոխությամբ: Փոփոխությունները պահանջում են, որպեսզի ընկերության պարտավորության մարման հետաձգման իրավունքն հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո առնվազն 12 ամսվա ընթացքում, պետք է ունենա իմաստ և առկա լինի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորության դասակարգման վրա ազդեցություն չի թողնում ընկերության պարտավորության մարման հետաձգման իրավունքից հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո առնվազն 12 ամսվա ընթացքում օգտվելու հավանականությունը: COVID-19 համավարկի արդյունքում Խորհուրդը հետաձգել է փոփոխության կիրառումը մեկ տարով՝ մինչև 2024 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՄ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» (Փոփոխություն – Սահմանափակող դրույթներով (կովենանտներով) ոչ-ընթացիկ պարտավորություններ): Պարտավորությունների՝ որպես ընթացիկ կամ ոչ-ընթացիկ ներկայացում փոփոխությանը հաջորդիվ, ՀՀՄՄ ՀՀՄՄ 1 լրացուցիչ փոփոխություններ թողարկեց 2022 թվականի հոկտեմբերին: Եթե ընկերության՝ մարման հետաձգման իրավունքը կապվում է որոշակի պայմաններին համապատասխանության հետ, նման պայմանները ազդում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ հետաձգման իրավունքի առկայության վրա այն դեպքում, եթե ընկերությունը պետք է ապահովեր նշված պայմաններին համապատասխանությունը մինչև հաշվետու ամսաթիվն ընկած ժամանակահատվածը, կամ դրա դրությամբ և չեն ազդում՝ եթե պայմանների համապատասխանությունն պետք է ապահովվի հաշվետու ամսաթվից հետո: Փոփոխությունները նաև պարզաբանում են «մարում» եզրույթի իմաստը՝ պարտավորությունների ընթացիկ կամ ոչ-ընթացիկ դասակարգման նպատակով:

3. Նշանակալի հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ընկերությունը կատարում է որոշ գնահատումներ և ենթադրություններ ապագա ժամանակաշրջանների վերաբերյալ: Գնահատումներն ու դատողությունները մշտապես վերանայվում են՝ հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպես նաև ապագա իրադարձությունների վերաբերյալ ողջամիտ ակնկալիքների վրա: Այդուհանդերձ, փաստացի փորձը կարող է տարբերվել կատարված գնահատումներից և ենթադրություններից: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումները և ենթադրությունները, որոնք պարունակում են զգալի ռիսկ, քանի որ հաջորդ ֆինանսական տարում կարող են ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների էական ճշգրտումների պատճառ հանդիսանալ:

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Գնահատումներ և ենթադրություններ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետները հիմնված են ղեկավարության գնահատականների վրա և կարող են հետագայում փոփոխվել (*տե՛ս Ծանոթագրություն 24*): Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերության ղեկավարությունը վերանայում և անհրաժեշտության դեպքում փոփոխում է հիմնական միջոցների մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետների վերաբերյալ գնահատումները:

Վարձակալություն (Ծանոթագրություն 17)

Վարձակալության ժամկետի որոշումը որոշ վարձակալությունների դեպքում, երբ Ընկերությունը հանդես է գալիս որպես վարձակալ, ներառյալ՝ Ընկերության կողմից վարձակալության գծով օպցիոնների կիրառելու ակնկալիքը (ծանոթագրություն 17):

Վարձակալության գծով պարտավորության գեղչման տոկոսադրույքի որոշումը ներկայացված է ծանոթագրություն 17-ում:

Կապակցված կողմերից ստացված փոխառությունների չափում (Ծանոթագրություն 18)

Ընկերությունը ստացել է անտոկոս փոխառություններ Ընկերության նկատմամբ վերահսկողություն ունեցող անձից, որպես դրամական հոսքերի կառավարման համակարգի բաղկացուցիչ մաս: Ընկերությունը չունի անվերապահ իրավունք հետաձգելու փոխառությունների գծով մարումները հաշվետու ամսաթվից հետո նվազագույնը տասներկու ամիս, ինչպես նաև, չի վերահսկում փոխառությունների ստացման կամ մարման ժամկետները:

Ուստի նման փոխառությունները դիտվում են որպես ցպահանջ փոխառություններ, դասակարգվում են որպես ընթացիկ, ճանաչվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով դրամային փոխառությունների դեպքում 8% անվանական և ԱՄՆ դոլարով արտահայտված փոխառության դեպքում 0% արդյունավետ տոկոսադրույք:

Շահութահարկ (Ծանոթագրություն 12)

Ընկերությունը ենթակա է շահութարկով հարկման Հայաստանի Հանրապետությունում: Ձեռնարկատիրական բնականոն գործունեության պայմաններում որոշ գործարքների և հաշվարկների գծով առկա է որոշակի անորոշություն: Արդյունքում, Ընկերությունը ճանաչում է հարկային պարտավորությունները՝ ելնելով այն գնահատումներից, թե արդյոք կառաջանան լրացուցիչ հարկեր և տոկոսներ: Այդ հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ չնայած Ընկերության այն համոզմունքի, որ հարկային հաշվարկը հիմնավոր է՝ այնուամենայնիվ, ընկերությունը գտնում է, որ որոշ դրույթներ հարկային մարմինների կողմից հավանական է, որ լիովին հիմնավորված չհամարվեն: Ելնելով մի շարք գործոնների գնահատումից, այդ թվում՝ նախկին փորձից և հարկային օրենսդրության մեկնաբանություններից՝ Ընկերությունը գտնում է, որ հաշվեգրված հարկային պարտավորությունները խելամիտ են: Վերոնշյալ գնահատումը հիմնված է ենթադրությունների և գնահատումների վրա, որոնք կարող են ներառել ապագա իրադարձությունների վերաբերյալ մի շարք դատողություններ: Տարբերությունները կարող են ազդել շահութահարկի ծախսի վրա, այն չափով, որքանով վերջնական հարկային արդյունքը տարբերվում է հաշվառված գումարից:

Ռոյալթիի գծով ծախսեր (Ծանոթագրություն 6)

Ընկերության կողմից 2022 թվականին վճարված ռոյալթիները՝ 2,282,073 հազար դրամ (2021 թ. 1,297,165 հազար դրամ) ներառված են վաճառքի ինքնարժեքում, քանի որ դրանք հաշվարկվում են խտանյութերի մատակարարումից ստացված հասույթի հիման վրա: Քանի որ ռոյալթիի գծով ծախսը չի վերագրվում մինչև հարկումը շահութին կամ վնասին, ղեկավարությունը չի համարում այն շահութահարկի գծով ծախս՝ ՀՀՄՍ 12-ի «Շահութահարկեր» ստանդարտի շրջանակներում:

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Մինչդեռ ռոյալթիի դրույքաչափը կիրառվում է հասույթի նկատմամբ, այս դրույքաչափը որոշելու բանաձևը կարելի է բաժանել երկու բաղադրիչի՝ եկամտի նկատմամբ կիրառվող բազային գումարը և ժամանակաշրջանի շահույթի մակարդակի վրա հիմնված լրացուցիչ գումար: Տվյալ հանգամանքներում հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրություն է պահանջվում՝ որոշելու համար, արդյոք ամբողջ գումարը կդասակարգվի որպես ռոյալթիի գծով ծախս, կամ որպես բաղադրիչ առանձին ճանաչվի որպես շահութահարկի գծով ծախս՝ ՀՀՄՍ 12-ի շրջանակներում:

Իրական արժեքի չափում

Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված որոշ ակտիվներ և պարտավորություններ պահանջում են չափումներ իրական արժեքով և/կամ իրական արժեքի բացահայտում:

Ընկերության ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափումը հնարավորինս հիմնվում է դիտարկելի շուկայից ստացվող ելակետային տվյալների վրա: Իրական արժեքի չափումները սահմանելու համար օգտագործվող ելակետային տվյալները դասակարգվում են ըստ տարբեր մակարդակների՝ կախված նրանից, թե որքանով են գնահատման մեթոդի մեջ օգտագործվող արդյունքները դիտարկելի («իրական արժեքի աստիճանակարգ»):

- *Մակարդակ 1. Նույն ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գ ներ (չճշգրտված)*
- *Մակարդակ 2. Դիտարկելի ուղղակի կամ անուղղակի ելակետային տվյալներ, Մակարդակ 1-ի տվյալներից տարբեր*
- *Մակարդակ 3: Ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ (հիմնված չեն դիտարկվող շուկայի տվյալների վրա):*

Իրական արժեքների աստիճանակարգում այն մակարդակը, որին դասվում է իրական արժեքի չափումը, պետք է որոշվի ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալի հիման վրա, որը նշանակալի է ամբողջությամբ վերցրած իրական արժեքի չափման համար: Իրական արժեքի տեղափոխությունները մի մակարդակից դեպի մյուսը ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում տեղի են ունենում այդ տեղափոխությունները:

Ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգումը վերոնշյալ մակարդակներում հիմնվում է ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալների վրա, որոնք ունեն զգալի ազդեցություն իրական արժեքի չափման վրա: Տեղափոխությունը մի մակարդակից մյուսը ճանաչվում է այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում այն տեղի է ունենում:

4. Ֆինանսական գործիքներ՝ ռիսկերի կառավարում

Իր գործունեության արդյունքում Ընկերությունը կարող է ենթարկվել հետևյալ ֆինանսական ռիսկերին.

- Պարտքային ռիսկ
- Իրական արժեքի կամ դրամական միջոցների հոսքերի տոկոսադրույքային ռիսկ
- Արտաբաժնային ռիսկ
- Իրացվելիության ռիսկ:

Ընկերությունը կարող է ենթարկվել իր կողմից ֆինանսական գործիքների օգտագործումից առաջացող ռիսկերի, ինչպես բնորոշ է մյուս բոլոր ձեռնարկատիրական գործունեություններին: Սույն ծանոթագրությունում ներկայացված են Ընկերության նպատակները, քաղաքականությունը, ռիսկերի կառավարման գործընթացները և դրանց չափման մեթոդները: Սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված է քանակական տեղեկատվություն վերոնշյալ ռիսկերի վերաբերյալ:

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Ֆինանսական գործիքներից առաջացող ռիսկերի, Ընկերության նպատակների, քաղաքականության, ռիսկերի կառավարման գործընթացների և դրանց չափման մեթոդների հետ կապված նախորդ ժամանակաշրջանների համեմատ էական փոփոխություններ չեն գրանցվել:

(ա) Հիմնական ֆինանսական գործիքներ

Ընկերության հիմնական ֆինանսական գործիքները, որոնցից առաջանում են ֆինանսական գործիքների ռիսկեր, ներկայացված են ստորև.

- Առևտրային դեբիտորական պարտքեր,
- Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ,
- Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր,
- Փոխառություններ կապակցված կողմերից,
- Վարձակալության գծով պարտավորություններ:

(բ) Ֆինանսական գործիքներ կատեգորիաներով
Ֆինանսական ակտիվներ

	<i>Ամորտիզացված արժեք</i>	
	2022թ.	2021թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	22,079	112,334
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	378	5,074
	22,457	117,408

	<i>Իրական արժեքով՝ շահույթ վնասի միջոցով վերաչափվող</i>	
	2022թ.	2021թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	436,986	5,397,763
	436,986	5,397,763

Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող առևտրային դեբիտորական պարտքերը հանդիսանում են ներկառուցված ածանցյալ պայմանագրեր, որոնք առկա են խտանյութի վաճառքի պայմանագրերում: Ածանցյալ գործիքները չափվում են 1-3 ամսվա ապրանքների ֆորվարդային գների հիման վրա: Բոլոր ածանցյալ գործիքները և պայմանականորեն գնանշված առևտրային դեբիտորական պարտքերը դասակարգվում են որպես որպես իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակ, քանի որ նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալները հանդիսանում են մետաղի պարունակությունը խտանյութում՝ ճշգրտված առուվաճառքի պայմանագրերի պահուստների համար: Առևտրային դեբիտորական պարտքերը գնահատվում են գնահատման մեթոդներով, որոնք ներառում են ապրանքների ֆորվարդային գների կիրառումը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

	<i>Ամորտիզացված արժեք</i>	
	2022թ.	2021թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,662,959	2,424,171
Վարկեր և փոխառություններ	3,635,227	4,836,625
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	94,105	49,982
	5,392,291	7,310,778

(գ) Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքները ներառում են՝ դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, առևտրային դեբիտորական պարտքերը և առևտրային կրեդիտորական պարտքերը, կապակցված կողմերից ստացված փոխառությունները և վարձակալության գծով պարտավորությունները:

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, առևտրային դեբիտորական պարտքերի, առևտրային կրեդիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը հավասարվում է իրական արժեքին դրանց կարճաժամկետ բնույթի հետևանքով:

Հավելված Ա-ում ներկայացված են իրական արժեքի հիերարխիայի, գնահատման մեթոդների հետ կապված նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալների մանրամասներ, որոնք ընդգրկված են իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում:

Ընդհանուր նպատակներ, քաղաքականություն և գործընթացներ

Ընկերության ղեկավարությունը ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում ռիսկերի կառավարման, նպատակների և քաղաքականության համար: Ղեկավարությունը ամսական հաշվետվություններ է ստանում Ընկերության գլխավոր հաշվապահից՝ դրանով իսկ հաստատելով գործընթացների արդյունավետությունը և դրանց համապատասխանությունը սահմանված նպատակներին ու քաղաքականությանը:

Ընկերության նպատակն է սահմանել քաղաքականություն, որը հնարավորինս կնվազեցնի ռիսկը՝ չանդրադառնալով նրա մրցունակության և ճկունության վրա: Այդ քաղաքականության մանրամասները ներկայացված են ստորև:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնասների ռիսկ է՝ պայմանավորված հաճախորդի կամ ֆինանսական գործիքի կողմերի պայմանագրային պարտականությունների չկատարմամբ: Ընկերությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, կապված՝ տեղական գործընկերոջից ստացման ենթակա դեբիտորական պարտքերի և ֆինանսական կազմակերպությունների մնացորդների հետ: Ընկերությունը չունի որևէ գրավ կամ պարտքի ապահովվելության այլ միջոցներ՝ իր ֆինանսական ակտիվների հետ կապված պարտքային ռիսկերը բարելավելու համար:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերը հիմնականում ներկայացված են երկու հաճախորդի՝ հետ կնքած ոսկու խտանյութի վաճառքի պայմանական գործարքներով:

Ընկերությունը շարունակաբար վերահսկում է ենթարկվածությունը անհատական պարտքային ռիսկերին և պարբերաբար վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը:

Առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին ընդհանուր առմամբ արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորություններում: Պոտենցիալ ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին նվազեցնելու նպատակով ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր փոխադարձ մարման ազդեցությունը էական չէ:

2022թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին սահմանափակվում է վերը ներկայացված ֆինանսական ակտիվների մնացորդներով (տե՛ս (բ) Ֆինանսական գործիքներ կատեգորիաներով):

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Պարտքային ռիսկն առաջանում է նաև դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից և բանկերում ու ֆինանսական հաստատություններում ներդրած ավանդներից: Վերջիններիս դեպքում ընդունելի են միայն բարձր վարկանիշ ունեցող կողմերը:

Դրամական միջոցներ բանկում և կարճաժամկետ ավանդներ

Դրամական միջոցներ պահվում են հետևյալ հաստատություններում՝

	31 դեկտեմբեր 2022	31 դեկտեմբեր 2021
	Հազ. դրամ	Հազ. դրամ
Առաջատար 5 հայկական բանկերում (վարկանիշ Ba3 Moody's)	347	4,141
Ba3 ցածր և վարկանիշ չունեցող	25	927
	372	5,068

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն առաջանում է Ընկերության տոկոսաբեր, առևտրային և արտարժույթային ֆինանսական գործիքներից:

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական միջոցների հոսքերի տատանումների ռիսկն է տոկոսադրույքների (տոկոսադրույքային ռիսկ), արտարժույթային փոխարժեքի (արտարժույթային ռիսկ) փոփոխության պատճառով և այլ շուկայական գործոնների (այլ շուկայական գործոնների ռիսկ) հետևանքով:

Ընկերության գործունեությունը ենթակա է հիմնականում արտարժույթի փոխարժեքի և ապրանքների գների հետ կապված ֆինանսական ռիսկերին: Ընկերությունը տարբեր ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով գործարքներ չի կնքում իր շուկայական ռիսկի ենթարկվածության կառավարման նպատակով: Ընկերության շուկայական ռիսկերին ենթարկվածության կամ այդ ռիսկերի կառավարման ու գնահատման եղանակների փոփոխություններ չեն գրանցվել:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Ընկերությունը ենթակա չէ տոկոսադրույքի ռիսկի, քանի որ բոլոր տոկոսակիր գործիքները ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքներ են:

Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկն առաջանում է, երբ Ընկերության գործարքներն արտահայտված են վերջինիս ֆունկցիոնալ արժույթից /ՀՀ դրամ/ տարբեր արժույթով: Ընկերության քաղաքականության համաձայն՝ թույլատրվում է ֆունկցիոնալ արժույթով պարտավորությունները հնարավորության դեպքում մարել տվյալ արժույթով արտահայտված գործարքներից ստացված դրամական միջոցներով:

Վերոնշյալ քաղաքականության շարունակական արդյունավետությունը վերահսկելու համար Ղեկավարությունը ստանում է մարման ենթակա պարտավորությունների և ակնկալվող դրամական միջոցների մնացորդների գծով ամսական կանխատեսում՝ ըստ Ընկերության հիմնական արժույթների:

Ընկերության արտարժույթային ռիսկը հիմնականում առաջանում է ռուբլով, դոլարով, եվրոյով կատարված օտարերկրյա մատակարարներից արտարժույթով իրականացված ձեռքբերումներից և հասույթի գծով գործընկերոջից ստացվելիք գումարների գծով: Բացի դրամական միջոցների հոսքերի վերոնշյալ մասնավոր դեպքերից՝ Ընկերությունը պլանավորում է նաև ֆինանսավորել համապատասխան արժույթով արտահայտված ծախսերը և ներդրումները, և կառավարել արտարժույթային ռիսկը տեղական մակարդակով՝ հասույթը գեներացնելով և ծախսերը կատարելով միևնույն արժույթով:

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Այլ արժույթով արտահայտված ակտիվների և պարտավորությունների համար Ընկերությունը հղում է կատարում ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված փոխարժեքներին հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որոնք ներկայացված են ստորև (արտարժույթի մեկ միավորի արժեք արտահայտված ՀՀ դրամով)։

	2022թ. ՀՀ դրամ	2021թ. ՀՀ դրամ
1 ԱՄՆ դոլար	393.57	480.14
1 Եվրո	420.06	542.61
1 ռուբլի	5.59	6.42

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գուտ ենթարկվածությունը Եվրոյով և ռուբլով արտարժույթային ռիսկին էական չէր։

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ԱՄՆ դոլարով ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների կառուցվածքն ներկայացված է ստորև՝

	ԱՄՆ դոլար	
	31.12.2022թ. հազար դրամ	31.12.2021թ. հազար դրամ
Ֆինանսական ակտիվներ		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	436,986	5,397,763
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	436,986	5,397,763
Ֆինանսական պարտավորություններ		
Վարկեր և փոխառություններ	818,937	181,441
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	-	312,951
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	818,937	494,392
Զուտ դիրքը	(381,951)	4,903,371

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի 10 % արժևորումը (արժեզրկումը) այլ փոփոխականների հաստատուն մնալու պայմանով կհանգեցնի Ընկերության գուտ ակտիվների և տարվա ֆինանսական արդյունքի հարկումից հետո աճին/(նվազմանը) 31,320 հազար դրամի չափով (2021թ.՝ 402,076 հազար դրամ) ։

Ապրանքի գնի ռիսկ

Ընկերությունը ենթարկվում է իր կողմից արտադրվող հանքային արտադրանքի համապատասխան շուկայական գների տատանումների ռիսկին։

Ընկերության գերակա ենթարկվածությունը ապրանքների գնի ռիսկին պայմանավորված է ոսկու խտանյութի գներով։ Այս ապրանքների ֆորվարդային գները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ազդում են վաճառքի պայմանագրերում առկա ներկառուցված ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի վրա։

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է Ընկերության գործող կապիտալի կառավարումից, ֆինանսական ծախսերից և պարտքային գործիքների հիմնական գումարների մարումներից։ Իրացվելիության ռիսկը կապված է Ընկերության՝ ֆինանսական պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում մարելու հետ կապված դժվարությունների հետ։

Համաձայն Ընկերության քաղաքականության՝ Ընկերությունը պետք է ունենա պարտավորությունների մարման համար բավարար դրամական միջոցներ։ Այս առումով այն ձգտում է պահպանել բավարար դրամական միջոցներ (կամ համաձայնեցված միջոցներ), որպեսզի ողջամիտ ժամկետներում կարողանա մարել սահմանված պարտավորությունները։

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Ստորև ներկայացված են Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունների (չգեղջված պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր) մարման պայմանագրային ժամկետները.

	Մինչև 3 ամիս Հազ.դրամ	3-ից 12 ամիս Հազ.դրամ	1-ից 2 տարի Հազ.դրամ	Ընդամենը չգեղջված պարտավորու- թյուններ Հազ.դրամ	Հաշվեկշ- ռային արժեք Հազ.դրամ
2022թ.դեկտեմբերի 31					
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	9,115	36,460	72,735	118,310	94,105
Ստացված վարկեր փոխառություններ	-	3,635,227	-	3,635,227	5,392,291
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	1,662,959	-	-	1,662,959	-
	<u>1,672,074</u>	<u>3,671,687</u>	<u>72,735</u>	<u>5,416,496</u>	<u>5,486,396</u>
	Մինչև 3 ամիս Հազ.դրամ	3-ից 12 ամիս Հազ.դրամ	1-ից 2 տարի Հազ.դրամ	Ընդամենը չգեղջված պարտավորու- թյուններ Հազ.դրամ	Հաշվեկշ- ռային արժեք Հազ.դրամ
2021թ.դեկտեմբերի 31					
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	4,760	14,280	38,080	57,120	49,982
Ստացված վարկեր փոխառություններ	-	4,836,625	-	4,836,625	4,836,625
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	2,424,171	-	-	2,424,171	2,424,171
	<u>2,428,931</u>	<u>4,850,905</u>	<u>38,080</u>	<u>7,317,916</u>	<u>7,310,778</u>

Կապիտալին վերաբերող բացահայտումներ

Ընկերությունը կապիտալը ներառում է սեփական կապիտալի բոլոր տարրերը (այն է՝ բաժնետիրական կապիտալ, չբաշխված շահույթ և վերագնահատման պահուստ):

Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալն այնպես, որ.

- կարողանա շարունակել իր գործունեությունը տեսանելի ապագայում (գործունեության անընդհատությունը)՝ բաժնետերերի և այլ շահառուների համար ապահովելով համապատասխան հատուցումներ, և
- կարողանա ապահովել բաժնետերերին պատշաճ հատուցումներով՝ ապրանքների և ծառայությունների գները սահմանելով ռիսկի մակարդակին համապատասխան:

Ընկերությունը սահմանում է անհրաժեշտ կապիտալի չափը ռիսկին համամասնորեն: Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ՝ տնտեսական պայմանների փոփոխություններին և բազիսային ակտիվների ռիսկային բնութագրիչներին համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ ճշգրտելու նպատակով Ընկերությունը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների չափը, վերադարձնել բաժնետերերին կապիտալը, թողարկել նոր բաժնետոմսեր կամ պարտքը նվազեցնելու նպատակով վաճառել ակտիվները:

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Ինչպես ոլորտում գործող մյուս կազմակերպությունները, Ընկերությունը նույնպես վերահսկում է կապիտալի կառուցվածքը՝ հիմք ընդունելով պարտքի և ճշգրտված կապիտալի գործակիցը: Այդ գործակիցը հաշվարկվում է որպես զուտ պարտքի և ճշգրտված կապիտալի հարաբերակցություն: Ձուտ պարտքը իրենից ներկայացնում է պարտքի հանրագումար (ինչպես արտացոլված է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում)՝ հանած դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները:

Այդ ռազմավարության նպատակն է ապահովել ողջամիտ գներով ֆինանսավորման հասանելիությունը՝ պահելով բարձր վարկային վարկանիշ: Ընկերության պարտքի և կապիտալի հարաբերակցությունը 2021 և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է.

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Վարկեր և փոխառություններ	3,635,227	4,836,625
Վարձակալության գծով պարտավորություն	94,105	49,982
Հանած՝ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(378)	(5,074)
Ձուտ պարտք	<u>3,728,954</u>	<u>4,881,533</u>
Ընդամենը սեփական կապիտալ	<u>5,328,310</u>	<u>4,015,385</u>
Պարտքի և ճշգրտված կապիտալի հարաբերակցություն	0.7	1.2

Ընկերության պարտքի և ճշգրտված կապիտալի հարաբերակցությունը զգալիորեն նվազել է 2021 թվականի գնեցված շահույթի հաշվին:

5. Հասույթ

Ստորև աղյուսակում Ընկերությունը բաժանել է հասույթը տարբեր կատեգորիաների վերջինիս բնույթը, գումարը, ժամկետը և անորոշությունը պատկերելու նպատակով.

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Հասույթ հանքաքարի վաճառքից	-	168,090
Հասույթ խտանյութի վաճառքից	6,205,243	8,741,582
	<u>6,205,243</u>	<u>8,909,672</u>

Հասույթի մանրամասները ըստ աշխարհագրական շրջանի.

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
ՀՀ տարածքից դուրս (արտահանում)	745,208	-
Հայաստան (տեղական շուկա)	5,460,035	8,909,672
	<u>6,205,243</u>	<u>8,909,672</u>

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Սկսիվի գնորդին փոխանցման պահը	<u>6,205,243</u>	<u>8,909,672</u>
Ժամանակի որևէ պահին	<u>6,205,243</u>	<u>8,909,672</u>

Ընկերության ոսկու խտանյութի և հանքաքարի վաճառքը հիմնված է 1 ամսյա ապրանքների պայմանական ֆորվարդային գների վրա և որպես այդպիսին պարունակում է ներդրված ածանցյալ գործիք, որը վերագնահատվում է շուկայական արժեքով յուրաքանչյուր ամսվա վերջում:

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Ընկերության վաճառքները կատարվում են տեղական ընկերությանը, որն իր հերթին վերավաճառում է միջազգային վարկանիշ ունեցող կազմակերպություններին՝ իրացման ստանդարտ պայմաններով:

2022թ. հասույթի մեջ ներառված են մոտավորապես 1,961,725 հազար ՀՀ դրամ իրական արժեք ունեցող պայմանական գնանշմամբ վաճառքներ (2021թ.՝ 4,497,588 հազար դրամ):

6. Վաճառքի ինքնարժեք

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Հանքաքարի վերամշակման ծառայության ծախսեր	1,914,548	1,657,045
Ռոյալթի	948,422	1,297,165
Պատրաստի արտադրանքի մնացորդի փոփոխություն	(830,238)	166,998
Մաշվածություն	497,116	269,676
Տրանսպորտային ծախսեր	489,170	338,173
Գիտական հետազոտությունների ծախսեր	440,453	79,595
Աշխատավարձի գծով ծախսեր	233,636	119,446
Հանքաքարի արդյունահանման, հորատապայթեցման աշխատանքներ	218,486	241,018
Էլեկտրաէներգիայի ծախսեր	95,293	49,816
Այլ ծախսեր	104,845	70,962
	4,111,731	4,289,894

7. Վարչական ծախսեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների գծով ծախսեր	336,681	283,262
Մաշվածություն (Ծան. 16)	80,507	40,440
Գործուղման ու ներկայացուցչական այլ ծախսեր	18,784	10,310
Օգտագործման իրավունքի գծով ակտիվի մաշվածություն (Ծան. 17)	15,533	14,256
Հիմնական միջոցների նորոգման, շահագործման և սպասարկման ծախսեր	14,890	7,932
Խորհրդատվական ծախսեր	12,270	22,568
Չփոխհատուցվող հարկերից ծախսեր	8,044	6,167
Ապահովագրական ծախսեր	6,901	4,044
Գրասենյակային և հեռահաղորդակցության ծախսեր	4,491	4,643
Վարձակալության գծով ծախսեր	2,039	2,521
Վարչական այլ ծախսեր	14,272	4,696
	514,862	400,839

8. Իրացման ծախսեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Մաքսային վճար	539	-
Ապրանքների իրացման տրանսպորտային ծախսեր	36	2,712
Իրացման այլ ծախսեր	1,908	410
	2,483	3,122

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

9. Այլ գործառնական ծախսեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Արտարժույթի փոխարկման հետ կապված ծախսեր	30,368	3,308
Անհատույց տրված ակտիվների գծով ծախսեր	24,562	7,485
Տույժերի և տուգանքների գծով ծախսեր	15,713	-
Վարձակալությամբ տրված հիմնական միջոցների մաշվածության ծախսեր (Ծան. 16)	4,143	4,097
Այլ ծախսեր	4,122	3,253
	78,908	18,143

10. Ֆինանսական եկամուտ և ֆինանսական ծախսեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ բանկային հաշիվներից	9,174	491
Ընդամենը ֆինանսական եկամուտ	9,174	491
Տոկոսային ծախսեր կապակցված կողմերից ստացված փոխառությունների գծով (Ծան. 18, 21)	310,623	363,214
Ֆինանսական ծախս վարձակալության գծով (Ծան. 17)	6,885	5,872
Ընդամենը ֆինանսական ծախս	317,508	369,086

11. Այլ օգուտ, զուտ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Փոխարժեքային տատանումներից օգուտ	488,597	106,663
Ոչ ընթացիկ ակտիվների օտարումից օգուտ	577	99
	106,762	106,762

12. Շահութահարկի գծով ծախս

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	455,296	807,544
Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հարկային (փոխահատուցում)/ծախս	(48,828)	(5,523)
Ընդամենը շահութահարկի գծով հարկային փոխհատուցում	406,468	802,021

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը 18 % է (2021թ` 18 %):

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Արդյունավետ տոկոսադրույքի համադրում

	2022թ.		2021թ.	
	հազ. դրամ	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ %	հազ. դրամ	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ %
Շահույթ հարկումից առաջ	1,719,393		3,960,150	
Շահութահարկ	309,491	18.0%	712,827	18.0%
Հարկային նպատակով չնվազեցվող ծախսեր/(եկամուտ), գուտ	96,977	5.6%	89,194	2.3%
Ժամանակաշրջանի շահութահարկի գծով փոխհատուցում	406,468	23.6%	802,021	20.3%

Հաշվետու տարվա հետաձգված հարկը հաշվարկվել է կիրառելով 18 % դրույքը (2021թ.՝ 18 %):

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների, շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարների և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված գումարների մանրամասները ներկայացված են ստորև.

	2021թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(Հաշվեգրված)/ նվազեցված շահույթի կամ վնասի հաշվին	2022թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. Դրամ
Հիմնական միջոցներ	(164,885)	(31,805)	(196,690)
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	-	92,138	92,138
Պաշարներ	7,122	(56,144)	(49,022)
Ակտիվի օգտագործման իրավունք	(7,785)	(7,729)	(15,514)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	4,668	2,142	6,810
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8,997	7,942	16,939
Առկա հարկային վնաս	-	42,284	42,284
	(151,883)	48,828	(103,055)

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2020թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հազ. դրամ	(Հաշվեգրված)/ նվազեցված շահույթի կամ վնասի հաշվին հազ. դրամ	2021թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հազ. դրամ
Հիմնական միջոցներ	(151,344)	(13,541)	(164,885)
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	(39,731)	39,731	-
Պաշարներ	5,366	1,756	7,122
Ակտիվի օգտագործման իրավունք	(7,253)	(532)	(7,785)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	7,080	(2,412)	4,668
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	7,474	1,523	8,997
Առկա հարկային վնաս	21,002	(21,002)	-
	(157,406)	5,523	(151,883)

ՀՀ հարկային օրենսդրության 123 հոդվածի համաձայն հաշվետու և նախորդ տարիներին առաջացած հարկային վնասները տեղափոխվում են վնասի ստացման տարվան հաջորդող 5 տարիներ:

13. Պաշարներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Հանքաքար	975,928	354,297
Ճանապարհին գտնվող խտանյութ	367,881	-
Խտանյութ	366,356	525,629
Ապրանքներ	119	50,321
Այլ պաշարներ	38,747	11,550
	1,749,031	941,797

Տարվա ընթացքում ծախս ճանաչված պաշարների գումարը կազմում է 3,475,996 հազար դրամ (2021թ.՝ 3,006,875 հազար դրամ):

14. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

	2022 հազ. դրամ	2021 հազ. դրամ
Իրական արժեքով շահույթ վնասով վերաչափվող առևտրային դեբիտորական պարտքեր	436,986	5,397,763
Ամորտիզացված արժեքով չափվող առևտրային դեբիտորական պարտքեր	16,055	104,724
Այլ դեբիտորական պարտքեր	6,024	7,610
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	459,065	5,510,097
Մատակարարներին տրված կանխավճարներ	32,586	30,723
Հարկերի գծով կանխավճարներ	245,808	2,813
Այլ	4,631	619
	742,090	5,544,252

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Ֆինանսական գործիք ճանաչված դեբիտորական պարտքերը արտահայտված են հետևյալ արժույթներով

	2022	2021
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ՀՀ դրամ	22,079	112,334
ԱՄՆ դոլար	436,986	5,397,763
	459,065	5,556,668

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

15. Դրամական միջոցներ

	2022թ.	2021թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Բանկային հաշիվներ ՀՀ դրամով	372	5,068
Կանխիկը դրամարկղում	6	6
	378	5,074

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

16. Հիմնական միջոցներ

	Հանքարդյունաբերական ակտիվներ	Կառուցվածքներ	Փոխանցող հարմարանքներ, մեքենաներ, սարքավորումներ, տրանսպորտային միջոցներ	Համակարգչային տեխնիկա	Արտադրական և տնտեսական գույք, այլ հիմնական միջոցներ	Շահագործման համար ոչ մատչելի հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
(i) Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը առ 01.01.2021թ.	5,575,275	85,047	211,275	6,054	133,138	11,418	6,022,207
Ավելացումներ	984,252	27,023	942,400	6,146	26,667	121,512	2,108,000
Դուրսգրումներ	-	(1,328)	(4,380)	(3,047)	(895)	-	(9,650)
Վերադասակարգումներ	-	21,668	3,912	155	15,442	(41,177)	-
Մնացորդը առ 31.12.2021թ.	6,559,527	132,410	1,153,207	9,308	174,352	91,753	8,120,557
Մնացորդը առ 01.01.2022թ.	6,559,527	132,410	1,153,207	9,308	174,352	91,753	8,120,557
Ավելացումներ	1,317,007	11,018	188,423	5,367	27,887	28,654	1,578,356
Դուրսգրումներ	-	-	(16,629)	(521)	(3,605)	-	(20,755)
Վերադասակարգում	-	2,367	89,899	-	19,807	(112,073)	-
Մնացորդը առ 31.12.2022թ.	7,876,534	145,795	1,414,900	14,154	218,441	8,334	9,678,158
(ii) Կուտակված մաշվածություն							
Մնացորդը առ 01.01.2021թ.	97,761	8,700	36,129	4,261	55,865	-	202,716
Տարվա ծախս	235,292	5,449	100,857	2,556	22,347	-	366,501
Դուրսգրում	-	(24)	(583)	(3,048)	(895)	-	(4,550)
Մնացորդը առ 31.12.2021թ.	333,053	14,125	136,403	3,769	77,317	-	564,667
Մնացորդը առ 01.01.2022թ.	333,053	14,125	136,403	3,769	77,317	-	564,667
Տարվա ծախս	213,738	9,382	202,232	6,127	29,791	-	461,270
Դուրսգրում	-	-	(1,136)	(257)	(859)	-	(2,252)
Վերադասակարգում	-	(106)	-	-	106	-	-
Մնացորդը առ 31.12.2022թ.	546,791	23,401	337,499	9,639	106,355	-	1,023,685
(iii) Զուտ հաշվեկշռային արժեք							
Մնացորդը առ 01.01.2021թ.	5,477,514	76,347	175,146	1,793	77,273	11,418	5,819,491
Մնացորդը առ 31.12.2021թ.	6,226,474	118,285	1,016,804	5,539	97,035	91,753	7,555,890
Մնացորդը առ 31.12.2022թ.	7,329,743	122,394	1,077,401	4,515	112,086	8,334	8,654,473

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընկերությունում լրիվ մաշված հիմնական միջոցների արժեքը 10,755 հազար դրամ է (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 5,056 հազար դրամ է):

2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հնկերությունը հիմնական միջոցները գրավադրված չեն:

17. Ակտիվի օգտագործման իրավունք և վարձակալական վճարներ

Հնկերությունն ունի վարձակալության երկու պայմանագիր:

Հնկերության վարձակալությունները հաշվառվում են՝ ճանաչելով ակտիվի օգտագործման իրավունք և վարձակալության գծով պարտավորություն, բացառությամբ ցածր արժեք ունեցող ակտիվների և 12 ամիս և պակաս տևողությամբ վարձակալությունների:

Հնկերությունը վարձակալում է գրասենյակային տարածք Երևան քաղաքում Լեո 1 հասցեում:

Հնկերությունը վարձակալում է գրասենյակային տարածք: Ղեկավարության գնահատմամբ վարձակալության արդյունավետ ժամկետը 4 տարի է: Վարձակալությունը համապատասխանում է ՖՀՄՄ 16-ի պահանջներին և դրա գծով ճանաչել է ակտիվի օգտագործման իրավունք և վարձակալության գծով պարտավորություն:

Վարձակալության գծով պարտավորությունները հաշվարկելիս օգտագործվող զեղչման տոկոսադրույքը վարձակալության մեջ ենթադրվող դրույքաչափն է, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դա հնարավոր չէ հեշտությամբ որոշել, որի դեպքում դրա փոխարեն օգտագործվում է Հնկերության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը: 2022 թվականին Հնկերության վարձակալության գծով պարտավորությունները անշարժ գույքի վարձակալության մասով հաշվարկելու համար օգտագործվել է տարեկան 12.2% զեղչման դրույքաչափ (2021թ.՝ 12.2%):

Հնկերությունը նաև վարձակալում է գրասենյակային տարածք Կապան քաղաքում՝ Դավիթ Բեկ 3 հասցեում: Վարձակալությունը սկսվել է 2022 թվականի հոկտեմբերի 1-ից: Պայմանագիրը կնքվել է անժամկետ, սակայն ընկերության գնահատմամբ վարձակալության գործողության ժամկետը սահմանվել է 5 տարի՝ մինչև 2027 թվականի հոկտեմբերի 30-ը: Հնկերության վարձակալության գծով պարտավորությունները անշարժ գույքի վարձակալության մասով հաշվարկելու համար օգտագործվել է տարեկան 14.05% զեղչման դրույքաչափ:

Վարձակալության պայմանագրի ընթացիկ և ոչ ընթացիկ մասերը ներկայացված է ստորև

	Ոչ ընթացիկ մաս	Ոչ ընթացիկ մաս	Ընթացիկ մաս	Ընթացիկ մաս	Ընդամենը	Ընդամենը
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
	Հազ.դրամ	Հազ.դրամ	Հազ.դրամ	Հազ.դրամ	Հազ.դրամ	Հազ.դրամ
Տարածքի վարձա- կալություն	67,755	33,843	26,350	16,139	94,105	49,982
	67,755	33,843	26,350	16,139	94,105	49,982

Վարձակալության գծով պարտավորությունների շարժը և մնացորդները ներկայացված են ծան. 18-ում:

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Ակտիվի օգտագործման իրավունքի բացահայտումները և շարժերը ներկայացված են ստորև:

	2022թ. Հազ. դրամ	2021թ. Հազ. դրամ
Մնացորդ հունվարի 1-ին	43,250	40,294
ՖՀՄՍ 16-ի կիրառում	58,294	-
Վերաչափումից ավելացում	2,937	17,212
Տարվա մաշվածություն	(18,291)	(14,256)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	86,190	43,250

18. Վարկեր և փոխառություններ

2022 և 2021թթ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերն ու փոխառությունները ներառել են հետևյալը:

	2022 Հազ. դրամ	2021 Հազ. դրամ
Փոխառություններ կապակցված կողմերից	3,635,227	4,836,625

Գործընկեր	Արժույթ	Մարման Ժամկետ	Անվանական տոկոսադրույք 2022	Անվանական տոկոսադրույք 2021	2022թ. հազ. Դրամ	2021թ. հազ. Դրամ
ԷՅՋԻԱՐՄԻ ԱՐՄԵՆԻԱՆ ԳՈԼԴ ԲԻՍՈՐՍ ՔՈՐՓՈՐԵՅՇՆ ՍՊԸ	AMD	31-12-25	12%	8%	2,783,420	4,523,674
ԷՅՋԻԱՐՄԻ ԱՐՄԵՆԻԱՆ ԳՈԼԴ ԲԻՍՈՐՍ ՔՈՐՓՈՐԵՅՇՆ ՍՊԸ	USD	31-12-25	0%	0%	256,526	312,951
Ավետիսյան Մասուն	USD	01-04-23	10%	0%	595,281	-

Ստորև աղյուսակը մանրամասնում է ֆինանսական գործունեության արդյունքում առաջացած պարտավորությունների փոփոխությունները, ներառյալ ինչպես դրամական միջոցների հոսքերի հետևանքով առաջացող փոփոխությունները, այնպես էլ անկանխիկ փոփոխությունները: Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորություններն այն պարտավորություններն են, որոնցից դրամական միջոցների հոսքերը դասակարգվել են կամ ապագա դրամական միջոցների հոսքերը կդասակարգվեն դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում որպես դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից:

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	2022			2021		
	Վարկեր և փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը	Վարկեր և փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
Հունվարի 1	4,836,625	49,982	4,886,607	5,802,010	41,522	5,843,532
Դրամային փոփոխություններ						
Մուտքեր	816,932	-	816,932	-	-	-
Մարում	(2,078,190)	(17,108)	(2,095,298)	(1,300,844)	(8,752)	(1,309,596)
Տոկոսի վճարումներ	-	(6,885)	(6,885)	-	(5,872)	(5,872)
			-			-
Ոչ դրամային փոփոխություններ՝						
Հաշվանց տրված փոխառությունների հետ	(80,370)	-	(80,370)	-	-	-
ՖՀՄՍ 16 ճանաչում	-	58,294	58,294	-	-	-
Վերաչափումից ավելացում	-	2,937	2,937	-	17,212	17,212
Տոկոսային ծախս	310,623	6,885	317,508	363,214	5,872	369,086
Արտաբժույթի վերագնահատում	(161,724)	-	(161,724)	(27,755)	-	(27,755)
Այլ	(8,669)	-	(8,669)	-	-	-
Դեկտեմբերի 31	3,635,227	94,105	3,729,332	4,836,625	49,982	4,886,607

19. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	1,657,989	2,422,380
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	4,970	1,791
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ, բացառությամբ՝ վարկերի և փոխառությունների	1,662,959	2,424,171
Վճարվելիք հարկեր և այլ պարտավորություններ	31,094	440,244
Ռոյալթիի գծով պարտավորություն	-	1,297,165
Աշխատակիցների գծով պարտավորություններ	77,848	95,692
Ընդամենը պարտավորություններ	1,771,901	4,257,272

«Լիճքվագ» ՓԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

20. Կապիտալ

2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 620,032 հազար ՀՀ դրամ, որը կազմվում է 620,032 հատ սովորական անվանական բաժնեդեմս, մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմում է 1,000.00 ՀՀ դրամ:

Ընկերության մասնակիցները իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ Ընկերության գործունեությունից ստացվող շահույթի մասը և քվեարկել Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

Ընկերությունը 2022 և 2021 թվականներին շահաբաժիններ չի հայտարարել:

21. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Կողմերը սովորաբար համարվում են կապակցված, եթե գտնվում են ընդհանուր վերահսկողության ներքո կամ նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Յուրաքանչյուր հավանական փոխկապվածություն դիտարկելիս հաշվի է առնվում կապակցվածության էությունը և ոչ միայն իրավական կողմը:

Ընկերության մայր կազմակերպությունն է հանդիսանում «ԷՅՋԻԱԸՄԻ Արմենիան Գոլդ Բիսոբս Քորփորեյշն» ՍՊԸ-ն, որի 100 տոկոս բաժնետոմսերը պատկանում են Սասուն Ավետիսյանին:

	Գործարքի գումար		Կապ. կողմի մնացորդ/կողմին վճարվելիք մնացորդ	
	2022 հազ. դրամ	2021 հազ. դրամ	2022 հազ. դրամ	2021 հազ. դրամ
<i>Գործարքներ բաժնետիրոջ և վերջնական շահառուի հետ</i>				
Ապրանքների, հիմնական միջոցների և ծառայությունների գնում	2,200	13,392	-	480
Ստացված Փոխառություն (Ծան. 18)	-	-	3,635,227	4,836,625
Տոկոսային ծախս (Ծան. 10)	310,623	363,214	-	-
Գործուղման գծով ծախսեր	1,452	-	1,452	-

Առևտրային գործարքներ

	Գործարքի գումար		Կապ. կողմի մնացորդ/կողմին վճարվելիք մնացորդ	
	2022 հազ. դրամ	2021 հազ. դրամ	2022 հազ. դրամ	2021 հազ. դրամ
<i>Գործարքներ ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող անձանց հետ</i>				
Ապրանքների, հիմնական միջոցների և ծառայությունների գնում	2,098,147	1,703,246	894,177	808,832
Ապրանքների, ծառայությունների և հիմնական միջոցների վաճառք	66,708	529,983	3,024	112,067

Առանցքային կառավարչական անձնակազմին փոխհատուցումներ

Առանցքային կառավարչական անձնակազմը ներառում է այն անձանց, ովքեր իրավասու են և պատասխանատվություն են կրում Ընկերության գործունեության պլանավորման, կառավարման և վերահսկողության իրականացման համար, ներառյալ ընկերության տնօրենը և փոխտնօրենները: Առանցքային ղեկավար անձնակազմը տարվա ընթացքում ստացել է հետևյալ վարձատրությունը.

	Գործարքի գումարը	
	2022	2021
	հազ.դրամ	հազ.դրամ
Աշխատավարձ, պարգևատրումներ և այլ հատուցումներ, ներառյալ հարկերը	205,083	179,242

22. Պայմանական պարտավորություններ

22.1 Ապահովագրություն

Հայաստանի հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Ընկերությունը դեռևս չունի բիզնեսի ընդհատման և երրորդ կողմերի նկատմամբ Ընկերության գործունեությունից բխող պատասխանատվության ապահովագրության ամբողջական ծածկույթ:

22.2 Պայմանական պարտավորություններ և պահուստներ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև մինչև այս ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթիվը Ընկերությունը ներգրավված չէ այնպիսի դատական վարույթներում, որոնք կարող են էական ազդեցություն ունենալ Ընկերության ֆինանսական վիճակի վրա:

22.3 Շրջակա միջավայրի հետ կապված խնդիրներ

Ղեկավարության համոզմամբ՝ Ընկերությունը բավարարում է շրջակա միջավայրի հետ կապված Կառավարության պահանջները և վստահ է, որ Ընկերությունը շրջակա միջավայրի հետ կապված ընթացիկ էական պարտավորություններ չունի: Այնուամենայնիվ, Հայաստանում շրջակա միջավայրի վերաբերյալ օրենսդրությունը զարգացման փուլում է, և դրա հավանական փոփոխություններն ու օրենսդրության մեկնաբանությունները ապագայում կարող են էական պարտավորություններ առաջացնել:

22.4 Հարկային պարտավորվածություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և տարբեր կերպ են մեկնաբանվում տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգմանն ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ:

Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ ավելի մեծ և էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ պատշաճ կերպով է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի գործող հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են լինել էական այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

22.5 Գնման պարտականություններ

2022 և 2021թթ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի էական չկատարված պարտականություններ հիմնական միջոցների գնումների գծով:

22.6 Երաշխիքներ և երաշխավորություններ

31 դեկտեմբեր 2022թ. և 2021թ. դրությամբ Ընկերությունը ֆինանսական երաշխիքներ և երաշխավորություններ չունի:

23. Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

2023 թվականի սեպտեմբերի 19-ին Ադրբեջանը լայնամասշտաբ հարձակումներ է սկսել Լեռնային Ղարաբաղի նկատմամբ՝ կիրառելով խոշոր տրամաչափի հրետանի, անօդաչու թռչող սարքեր և ականանետներ, ինչի հետևանքով զոհվել են տասնյակ խաղաղ բնակիչներ, այդ թվում՝ երեխաներ, տեղահանվել են հազարավոր տեղի բնակիչներ, վնասվել են բնակելի շենքերն ու ենթակառուցվածքները:

Սեպտեմբերի 20-ին զինված հակամարտության կողմերը հայտնել են, որ հրադադարի մասին համաձայնություն է ձեռք բերվել ավելի տևական քաղաքական կարգավորման նպատակով: Համաձայնագիրը նախատեսում է անջատողական ուժերի ամբողջական զինաթափում Լեռնային Ղարաբաղում՝ ամրապնդելով Ադրբեջանի վերահսկողությունը տարածաշրջանի նկատմամբ:

Ընկերությունը չի կարող գնահատել հնարավոր ազդեցությունը Ընկերության բիզնես գործունեության և ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

24. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

24.1. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթն է՝ Դրամը, որը հանդիսանում է նաև Ընկերության այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը: Ողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է ՀՀ դրամով հազարների ճշտությամբ:

24.2 Գործարքներ արտարժույթով

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են Դրամի՝ գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Որպես փոխարժեք ընդունվում է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված արժութային շուկայում արտարժույթի նկատմամբ ՀՀ դրամի միջին փոխարժեքը:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները եւ պարտավորությունները վերագնահատվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ որոշվող դրույքաչափերով: Չմարված դրամային ակտիվների եւ պարտավորությունների վերագնահատման արդյունքում առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

24.3 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները սկզբնապես չափվում են ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման գծով կորուստը:

Հողամասերի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Կառուցման ընթացքում գտնվող ակտիվների գծով մաշվածությունը սկսվում է հաշվարկվել, երբ ակտիվները ավարտուն են և պատրաստ օգտագործման: Մնացած բոլոր հիմնական միջոցների գծով հաշվարկվում է մաշվածություն՝ դրանց հաշվեկշռային արժեքը ակնկալվող օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում բաշխելու նպատակով:

Հանքարդյունաբերական ակտիվները ներառում են հանքարդյունահանման ակտիվների և օգտակար հանածոների իրավունքների ձեռքբերման և զարգացման ծախսերը:

Հանքարդյունահանման օբյեկտները, մաշվում են մինչև իրենց մնացորդային արժեքը՝ օգտագործելով արտադրության միավորի մեթոդը՝ հիմնված հանքաքարի ապացուցված և հավանական պաշարների վրա, որոնք պետք է օգտագործվեն մինչև լիցենզիայի ժամկետի ավարտը: Ապացուցված և հավանական պաշարների և լիցենզիայի ժամկետի փոփոխությունները դիտարկվում են հեռանկարային հիմունքով: Մաշվածությունը հաշվարկվում է այն օրվանից, երբ հանքարդյունաբերական ակտիվը պատրաստ է կոմերցիոն արտադրության:

Մաշվածությունը ճանաչվում է այնպես, որ սկզբնական արժեքը դուրսգրվի առանց մնացորդային արժեքի դրանց օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ օգտագործելով գծային մեթոդը: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները, մնացորդային արժեքը և մաշվածության մեթոդը վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, ընդ որում, գնահատման ցանկացած փոփոխության ազդեցությունը հաշվառվում է հեռանկարային հիմունքով:

Ընկերության կողմից ճանաչված հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետը մեկը ներկայացված է ստորև.

Հիմնական միջոցներ

Օգտակար ծառայության ժամկետը

Շենքեր և շինություններ	20 տարի
Հանքարդյունաբերական ակտիվներ	Արտադրության միավորի մեթոդ
Կառուցվածքներ	20 տարի
Փոխանցող հարմարանքներ, մեքենաներ և սարքավորումներ և տրանսպորտային միջոցներ	5-8 տարի
Արտադրատնտեսական գույք	5-8 տարի
Համակարգչային տեխնիկա	1 տարի
Այլ գույք	5-8 տարի

Հիմնական միջոցների տարրն ապաճանաչվում է այն օտարելիս, կամ երբ այդ ակտիվի շարունակական օգտագործումից այլևս տնտեսական օգուտներ չեն ենթադրվում:

Հիմնական միջոցների վաճառքից կամ ապագործարկումից առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է՝ համեմատելով օտարումից ստացված մուտքերը հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքի հետ և ցանկացած օգուտ կամ վնաս հաշվարկվում է որպես ակտիվի ապաճանաչումից ստացված միջոցների և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում շահույթում կամ վնասում:

24.4. Վարձակալված ակտիվներ

Վարձակալությունների գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են օգտագործման իրավունքով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն:

Վարձակալական պարտավորությունները չափվում են վարձակալության ժամկետի ընթացքում կատարվող պայմանագրային վարձավճարների ներկա արժեքով, զեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող դրույքով, եթե այդ դրույքը հնարավոր է հեշտությամբ որոշել: Եթե ոչ (սովորաբար պատահող դեպքեր), հաշվարկը կատարվում է կիրառելով վարձակալի կողմից լրացուցիչ փոխառու միջոցների ներգրավման դրույքով:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները սկզբնապես չափվում են վարձակալական պարտավորության չափով, հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները և գումարած հետևյալը.

- վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարները
- վարձակալի կողմից կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումներ, և
- այն ծախսումների գնահատականը, որը վարձակալը կկրի հիմքում ընկած ակտիվն ապամոնտաժելիս կամ քանդելիս:

Մեկնարկի ամսաթվից հետո, վարձակալական պարտավորությունը աճում է մնացորդը վրա հաշվարկված տոկոսագումարների չափով և նվազում է վարձակալի կողմից կատարված վարձավճարների չափով:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ամորտիզացվում են գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի կամ ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի (եթե վերջինս ավելի կարճ է, քան վարձակալության ժամկետը) ընթացքում:

24.5 Պաշարներ

Պաշարները հավաքվում են ինքնարժեքի և հնարավոր իրացման գույք արժեքի նվազագույնով:

Պաշարների արժեքը հաշվառվում է՝ օգտագործելով առաջին մուտք-առաջին ելք (ԱՄԱԵ) և ներառում ներառում է ձեռքբերման ծախսումները և պաշարները ներկա գտնվելու վայր և վիճակի բերելու հետ կապված այլ ծախսումներ:

24.6 Ոչ ընթացիկ ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում Ընկերությունը վերանայում է իր նյութական և ոչ նյութական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները՝ որոշելու համար արդյոք կա որևէ հայտանիշ, որ այս ակտիվներում եղել են արժեզրկումից կորուստներ: Եթե առկա է որևէ նմանատիպ հայտանիշ, ապա գնահատվում է ակտիվների փոխհատուցվող գումարը, որպեսզի գնահատվեն արժեզրկումից կորուստները (եթե այդպիսիք կան): Եթե առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը հնարավոր չէ որոշել, Ընկերությունը գնահատում է այն դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին այդ ակտիվը պատկանում է: Եթե հնարավոր է որոշել բաշխման ողջամիտ և հետևողական հիմունք, ապա կորպորատիվ ակտիվները ևս բաշխվում են առանձին դրամաստեղծ միավորներին, այլապես դրանք բաշխվում են դրամաստեղծ ակտիվների փոքրագույն խմբին, որոնց համար կարելի է որոշել խելամիտ և հետևողական հիմունք:

Փոխհատուցվող գումարն իրական արժեքից (հանած վաճառքի հետ կապված ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է. օգտագործման արժեքը գնահատելիս ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը բերվում են ներկա արժեքի՝ կիրառելով տոկոսադրույք մինչև հարկումը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը, որոնցով ապագա գնահատված հոսքերը չեն ճշգրտվել:

Եթե ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է ավելի քիչ, քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) հաշվեկշռային արժեքն իջեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստն անհապաղ ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով: Վերջինիս դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Եթե հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) հաշվեկշռային արժեքն ավելացվում է մինչև վերանայված փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ավելացումից հետո հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը կորոշվեք, եթե նախորդ ժամանակաշրջաններում ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումը անմիջապես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով, ինչի դեպքում արժեզրկումից կորստի հակադարձումը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ (տես վերոնշյալ Հիմնական միջոցներ ծանոթագրությունը):

24.7 Ֆինանսական գործիքներ

Ֆինանսական գործիքներ

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Գործարքի գծով ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների ձեռքբերմանը, անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվներ.

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները ճանաչվում և ապաճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ, երբ ֆինանսական ակտիվի ձեռքբերումը կամ վաճառքը համաձայնեցվում է պայմանագրով, և ըստ այդ պայմանագրի պայմանները անհրաժեշտ է ապահովել ֆինանսական ակտիվի մատակարարումը համապատասխան շուկայում սահմանված ժամանակահատվածում, և սկզբնապես գնահատվում են իրական արժեքով, գումարած գործարքի գծով ծախսերը:

ՖՀՄՍ 9 շրջանակներում բոլոր ճանաչված ֆինանսական ակտիվները պետք է հետագայում չափվեն ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով, հիմք ընդունելով Ընկերության ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական ակտիվների դրամային հոսքերի հատկանիշների կառավարման բիզնես մոդելը:

Մասնավորապես՝

- պարտքային գործիքներ, որոնք պահվում են բիզնես մոդելում, որի նպատակն հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը և որոնք ունեն պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ (SPPI), հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:
- պարտքային գործիքներ, որոնք պահվում են բիզնես մոդելում, որի նպատակն է ոչ միայն հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, այլև վաճառել պարտքային գործիքները և որոնք ունեն պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ, հետագայում չափվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով:
- Բոլոր այլ պարտքային գործիքները (պարտքային գործիքներ իրական արժեքի հիմունքով կառավարվող կամ վաճառքի համար պահվող) և բաժնային գործիքներում ներդրումները հետագայում գնահատվում են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով:
- Պարտքային գործիքներ ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համափակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող. Ընկերությունը գնահատում է ֆինանսական ակտիվի դասակարգումը և չափումը՝ հիմք ընդունելով ակտիվի՝ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի հատկանիշները և ակտիվի կառավարման մասով Ընկերության բիզնես մոդելը:
- Որպեսզի ակտիվը դասակարգվի և չափվի ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով իրական արժեքով, պայմանագրային պայմանները պետք է առաջացնեն դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ (SPPI).
- SPPI թեստի նպատակներով, մայր գումար է հանդիսանում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Մայր գումարը կարող է փոփոխվել ֆինանսական ակտիվի գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում (եթե առկա են մայր գումարի մարումներ): Տոկոսն իրենից ներկայացնում է հատուցումներ ժամանակի մեջ դրամի արժեքի մասով, որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում չմարված մայր գումարի գծով վարկային ռիսկի և այլ հիմնական վարկային ռիսկերի և ծախսերի, ինչպես նաև շահույթի սահմանաչափի մասով: SPPI գնահատումը իրականացվում է այն արժույթով, որով արտահայտվում է ֆինանսական ակտիվը:
- Պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ, համապատասխանում են հիմնական վարկային համաձայնությանը: Պայմանագրային պայմանները, որոնք ներկայացնում են պայմանագրով նախատեսված այն դրամական հոսքերի ռիսկերի կամ անկայունության ենթարկվածությունը, որոնք չեն վերաբերվում հիմնական վարկային համաձայնությանը, ինչպիսիք են բաժնետոմսերի կամ ապրանքների գների ռիսկերի ենթարկվածությունը, չեն առաջացնում պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ: Ստեղծված կամ ձեռք բերված ֆինանսական ակտիվը կարող է հանդիսանալ հիմնական վարկային համաձայնագիր, անկախ այն բանից, որ այն հանդիսանում է վարկ իր իրավական ձևով:

- Ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով բիզնես մոդելների գնահատումը իրականացվում է ՖՀՄՄ 9 նախնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական ակտիվի դասակարգումը որոշելու նպատակով: Բիզնես մոդելը կիրառվում է հետադարձ հիմունքներով բոլոր այն ֆինանսական ակտիվների նկատմամբ, որոնք առկա են եղել ՖՀՄՄ 9 սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ: Ընկերությունը որոշում է բիզնես մոդելների մակարդակ, որն արտացոլում է ֆինանսական ակտիվների խմբերի համատեղ կառավարման ձևը հատուկ բիզնես նպատակների իրականացման համար: Ընկերության բիզնես մոդելը կախված չէ առանձին գործիքի մասով ղեկավարության մտադրություններից, հետևաբար, բիզնես մոդելի գնահատումն իրականացվում է՝ հիմք ընդունելով ավելի բարձր մակարդակի համախմբման, այլ ոչ անհատապես դիտարկման սկզբունքը:
- Ընկերությունն ունի մեկ բիզնես մոդել ֆինանսական գործիքների կառավարման մասով, որն արտացոլում է Ընկերության՝ իր ֆինանսական ակտիվների կառավարման մեթոդները դրամական հոսքեր ստեղծելու նպատակով: Ընկերության բիզնես մոդելները որոշում են, արդյոք դրամական միջոցները առաջանում են պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հավաքագրումից, ֆինանսական ակտիվների վաճառքից կամ այս երկու բաղադրիչների կիրառումից:
- Ընկերությունը հիմք է ընդունում նաև բիզնես մոդելի գնահատման ընթացքում հասանելի համապատասխան ողջ տեղեկատվությունը: Այնուամենայնիվ, այս գնահատումը չի իրականացվում հիմք ընդունելով այն սցենարները, որոնք Ընկերությունը չի կարող կանխատեսել, այսպես կոչված «վատագույն իրավիճակ» կամ «աթրեսային իրավիճակ» սցենարները:
- Ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը որոշում է՝ արդյոք նոր ճանաչված ֆինանսական ակտիվները հանդիսանում են արդեն առկա բիզնես մոդելի մաս կամ արդյոք արտացոլում են նոր բիզնես մոդելի սկիզբը:

Արժեզրկում. Ընկերությունը ճանաչում է ակնկալվող պարբերային կորուստների գծով պահուստները հետևյալ ֆինանսական գործիքների մասով, որոնք շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չեն չափվում՝

- Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ;
- Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր.

Ակնկալվող պարտքային կորուստները (ԱՊԿ) պետք է չափվեն կորուստների գծով պահուստի հաշվառման միջոցով՝ ստորև նշվածների համարժեք գումարի չափով՝

- 12-ամսյա ԱՊԿ. ակնկալվող կորուստներ վարկի գործողության ողջ ընթացքից ակնկալվող, որոնք արդյունք են ֆինանսական գործիքի դեֆոլտային իրադարձությունների, և որոնք կարող են տեղի ունենալ հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում (ինչպես նշված է փուլ 1-ում), կամ
- Ամբողջ ժամկետում ԱՊԿ. ակնկալվող կորուստներ վարկի գործողության ողջ ընթացքում, այսինքն՝ կորուստներ, որոնք արդյունք են ֆինանսական գործիքի գործողության ընթացքում հնարավոր դեֆոլտային իրադարձությունների (ինչպես նշված է փուլ 2-ում և 3-ում):

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի հաշվառում է պահանջվում, եթե այդ ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը զգալիորեն ավելացել է սկզբնական ճանաչումից հետո: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքների համար ԱՊԿ-ները չափվում են 12-ամսյա ԱՊԿ-ի չափով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները՝ ԱՊԿ-ները, պարտքային կորուստների ներկա արժեքի՝ հավանականության վրա հիմնված հաշվարկներն են: Դրանք չափվում են Ընկերության պայմանագրային հիմունքներով վճարման ենթակա դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության ներկա արժեքի հիման վրա, որն Ընկերությունն ակնկալում է ստանալ տարբեր տնտեսական սցենարների համեմատության արդյունքում՝ զեղչված ակտիվի արդյունավետ տոկոսադրույքի չափով:

Ֆինանսական ակտիվների փոփոխությունը և ապաճանաչումը. Ֆինանսական ակտիվների փոփոխությունները տեղի են ունենում այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը կառավարող պայմանագրային պայմանները վերանայվում են կամ այլ կերպ փոփոխվում են ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչման և ժամկետայնության միջև: Փոփոխությունը ազդեցություն է ունենում պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի գումարի և/կամ ժամկետների վրա անմիջապես կամ ապագայում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստների ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում. Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստները ներառվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից նվազեցում:

Ֆինանսական պարտավորություններ.

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են կամ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ «այլ ֆինանսական պարտավորություններ»:

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ. այլ ֆինանսական պարտավորությունները (այդ թվում՝ վարկերը և փոխառությունները) սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, առանց գործարքի ծախսերի: Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի և տոկոսային ծախսի տեղաբաշխման հաշվարկի մեթոդ:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչում և փոփոխություն. Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Ընկերության պարտականությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված ու վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Որակական գործոնների, քանակական գործոնների և որակական և քանակական գործոնների ընդհանուր ազդեցության ուսումնասիրություն: Ընկերությունը եզրակացնում է, որ փոփոխությունը էական է հետևյալ որակական գործոնների արդյունքում՝

- Ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն;
- Գրավի կամ պարտքի ապահովվության այլ միջոցների փոփոխություն
- Փոխարկման տարբերակի ընդգրկում;
- Ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատականի համար պայմանները զգալիորեն տարբերվում են, եթե զեղչված ներկա դրամական հոսքերի արժեքը, համաձայն նոր պայմանների, ներառյալ ցանկացած վճարած գումարները, հանած ցանկացած ստացված վճար և զեղչվում են սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, առնվազն 10%-ով տարբերվում են մնացած դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից սկզբնական ֆինանսական պարտավորության գծով:

Եթե փոփոխությունը էական չէ, ապա տարբերությունը՝ (1) նախքան փոփոխությունը պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և (2) փոփոխությունից հետո դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի միջև պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում որպես այլ օգուտի կամ վնասի շրջանակներում փոփոխությունից օգուտ կամ վնաս:

24.8 Հետաձգված հարկեր

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկվող շահույթի հաշվարկման նպատակով օգտագործվող հարկային բազաների ժամանակավոր տարբերությունների գծով:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ընդհանուր առմամբ պետք է ճանաչվի բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որքանով հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որն ակնկալվում է, որ կկիրառվի ակտիվի իրացման կամ պարտավորության կատարման ժամանակ՝ կիրառելով հարկերի դրույքները (և հարկային օրենքները) որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումը պետք է արտացոլի հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան՝ կախված այն եղանակից, որով կազմակերպությունը, հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

24.9 Կանոնադրական կապիտալ և շահաբաժիններ

Ընկերության բաժնեմասերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալի գործիքներ:

Շահաբաժինները ճանաչվում են, երբ դրանք դառնում են վճարման ենթակա. բաժնետերերին վճարվող միջանկյալ շահաբաժինների դեպքում՝ երբ դրանք հայտարարվում են տնօրենների կողմից, վերջնական շահաբաժինների դեպքում՝ երբ դրանք հաստատվում են բաժնետերերի կողմից տարեկան ընդհանուր ժողովի ժամանակ:

24.10 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են դրամական միջոցներ, ցպահանջ ավանդներ բանկերում, որոնց մարման սկզբնական ժամկետը չի գերազանցում երեք ամիսը, ինչպես նաև դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության նպատակով՝ բանկային օվերդրաֆտները:

24.11 Պահուստներ

Պահուստները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունն ունի ներկա պարտավորություն (իրավական կամ կառուցողական), որպես անցյալ դեպքերի արդյունք և հավանական է, որ Ընկերությունից կպահանջվի կատարել պարտավորությունը, և պարտավորության գումարը հավաստիորեն կարող է գնահատվել:

Պահուստում ճանաչված գումարն իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ լավագույն գնահատականը, որը կպահանջվի ներկա պարտավորությունը մարելու համար՝ հաշվի առնելով հարակից ռիսկերն և անորոշությունները: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը պետք է իրենից ներկայացնի այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտավորությունը մարելու համար:

Եթե ակնկալվում է, որ որևէ այլ կողմ ամբողջությամբ կամ մասամբ փոխհատուցելու է պահուստը մարելու համար պահանջվող ծախսումները, ապա փոխհատուցումը պետք է դիտվի որպես առանձին ակտիվ, երբ ըստ էության որոշակի է, որ Ընկերության կողմից պարտավորությունը մարելու դեպքում փոխհատուցումը կստացվի և փոխհատուցման գումարը կարող է արժանահավատորեն չափ :

24.12 Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից

Ընկերությունը ճանաչում է հասույթը՝ արտացոլելով ապրանքների և ծառայությունների փոխանցումը հաճախորդներին այն գումարով, որը Ընկերությունն ակնկալում է ստանալ տվյալ ապրանքների և ծառայությունների դիմաց:

Ապրանքների վաճառքից հասույթը ճանաչվում է 5 քայլից բաղկացած մոտեցմամբ, ինչպես ներկայացված է ՖՀՄՄ 15 ստանդարտում.

- Ընկերությունը նույնականացնում է հաճախորդի հետ պայմանագիրը,
- Ընկերությունը սահմանում է պայմանագրում կատարման պարտավորությունները,
- Գործարքի գինը որոշում է Ընկերությունը,
- Գործարքի գինը բաշխվում է պայմանագրերում կատարման պարտավորություններին,
- Հասույթը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը կատարում է պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունը:

Ոսկու խտանյութի վաճառք

Ընկերության՝ ոսկու խտանյութի վաճառքների մեծամասնությունը հնարավորություն է տալիս գինը ճշգրտել՝ հիմք ընդունելով պայմանագրով սահմանված համապատասխան գնորդման ժամանակաշրջանի վերջում շուկայական գինը: Սրանք կոչվում են պայմանական գնանշման պայմանագրեր և այնպիսին են, որ մետաղի խտանյութի վաճառքի գինը հիմնված է հաճախորդին առաքումից հետո սահմանված որոշակի ապագա ամսաթվին գերակշռող սփոթ գների վրա: Վաճառքի գնի ճշգրտումներն իրականացվում են մինչև գնորդման ժամանակաշրջանի վերջը շուկայական գների շարժերի հիման վրա:

Հասույթը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հսկողությունը անցնում է հաճախորդին, որը տեղի է ունենում այն ժամանակ, երբ մետաղի խտանյութը ֆիզիկապես առաքվում է գնորդին: Հասույթը չափվում է այն գումարի չափով, որի նկատմամբ Ընկերությունն ակնկալում է ստանալ իրավունք, որը իրենից ներկայացնում է գնորդման ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալվող ստացվելիք գնի գնահատումը, այսինքն՝ ֆորվարդի գինը, և ճանաչվում են համապատասխան առևտրային դեբիտորական պարտքերը:

Այս պայմանական գնանշված պայմանագրերի համար, գնորդման ժամանակաշրջանի ընթացքում տեղի ունեցած ցանկացած ապագա փոփոխություն պարունակվում է պայմանականորեն գնանշված առևտրային դեբիտորական պարտքերում և, հետևաբար, գտնվում է ՖՀՄՄ 9-ի, և ոչ թե ՖՀՄՄ 15-ի շրջանակներում: Հաշվի առնելով ապրանքների գների փոփոխությունների ռիսկին ենթարկվածությունը՝ պայմանականորեն գնանշված այս առևտրային դեբիտորական պարտքերը ՖՀՄՄ 9-ի շրջանակներում չեն անցնում դրամական միջոցների հոսքերի բնութագրիչների թեստը (“SPPI թեստ”), և սկզբնական ճանաչումից սկսած մինչև գործարքի կատարման ամսաթիվը պահանջվում է չափել որպես իրական արժեքով հաշվառվող շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Իրական արժեքի այս հետագա փոփոխությունները յուրաքանչյուր հաշվետվող ժամանակաշրջանում ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում և ներկայացվում են որպես հասույթի ճշգրտումներ: Գնորդման ժամանակաշրջանի ընթացքում և դրա վերջում իրական արժեքի փոփոխությունները

գնահատվում են՝ հիմք ընդունելով պղնձի վերանայված ֆորվարդ շուկայական գները, ինչպես նաև հաշվի առնելով ՖՀՄՍ 13-ով սահմանված իրական արժեքի այլ համապատասխան նկատառումներ, ներառյալ՝ տոկոսադրույքի և պարտքային ռիսկի ճշգրտումները:

Ոսկու խտանյութերի վերջնական գինը որոշվում է պայմանագրի մարման ամսաթվին՝ հիմնվելով Լոնդոնի մետաղների բորսայի այդ ամսաթվին ապրանքների շուկայական գների և կշռման, նմուշառման կամ խոնավության որոշման փոփոխությունների վերջնական ճշգրտումների վրա:

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Առևտրային դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես չափվում են այն գումարի չափով, որքան Հնկերությունը ակնկալում է ստանալ, որն է՝ գնորդման ժամանակաշրջանի վերջում Հնկերության կողմից ակնկալվող ստացվելիք գնի գնահատումը:

Նախնական գնի 80 տոկոսի չափով ստացվում է կանխավճար՝ դուրս գրված հարկային հաշվին հաջորդող 3 օրվա ընթացքում: Վերջնական վճարումը կատարվում է վերջնական հաշվի գծով գումարը ստանալուց հետո, բայց ոչ ուշ, քան կողմերի միջև վերջնական արժեքի հաշվարկման ակտի կնքմանը հաջորդող տասներորդ օրը: Վճարման ենթակա գումարները հաշվարկվում են ԱՄՆ դոլարով, իսկ փաստացի վճարումները՝ ՀՀ դրամով:

26.13 Ռոյալթի

ՀՀ օրենսդրության համաձայն, ռոյալթին վճարվում է պետությանը, ինչը պայմանավորված է խտանյութերի մատակարարումից ստացված եկամուտներով: Ռոյալթիի ծախսը ներառված է վաճառքի ինքնարժեքում, իսկ վճարման ենթակա ռոյալթիները ճանաչվում են առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերում:

Ղեկավարությունը կարծում է, որ ռոյալթիի ծախսը իրենից չի ներկայացնում շահութահարկ, քանի որ վճարման ենթակա ռոյալթիի գծով հարկերը սահմանվում են եկամտի գործոնի մասով կիրառվող միասնական դրույքաչափի հիման վրա (համախառն չափումը): Ռոյալթիները հաշվառվում են որպես վաճառքի ինքնարժեք:

Հավելված Ա. Իրական արժեքի չափման բացահայտումներ

Ներքոնշյալ աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի չափման համար օգտագործված գնահատման մեթոդը, այդ թվում՝ հիմնական ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալները, ինչպես նաև ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների և իրական արժեքի միջև փոխհարաբերությունը:

Հոդված	Իրական արժեք հազ. դրամ	Գնահատման մեթոդ	Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակ	Նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	459,065	Կարճաժամկետ (12 ամսից պակաս) դեբ. պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին	Մակարդակ 3	Կիրառելի չէ
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	1,662,959	Կարճաժամկետ (12 ամսից պակաս) կրեդիտ. պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին	Մակարդակ 3	Կիրառելի չէ
Վարկեր և փոխառություններ	3,635,227	Կարճաժամկետ (12 ամսից պակաս) վարկերի և փոխառ.-երի հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին	Մակարդակ 3	Կիրառելի չէ